

เหียงพรวางแอ

Carallia brachiata (Lour.) Merr.

RHIZOPHORACEAE

ชื่อพื้นเมือง : แก็ก วงคต วงคต องคต ต่อไล่ สันพรวางแอ คอแห้ง สีฟัน

ไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดเล็ก ไม่ผลัดใบ มีความสูงประมาณ 25-30 เมตร และสูงได้ถึง 35 เมตร ลำต้นเปลา ตั้งตรง เป็นทรงเรือนยอดทรงพุ่มรูปกรวยกว้างทึบ เปลือกต้นสีน้ำตาลอมแดงถึงสีน้ำตาลอมเทา ผิวเรียบ และมีรูอากาศมาก หรือเปลือกต้นอาจหนาแตกเป็นร่องลึกตามยาว อาจพบลักษณะคล้ายรากค้ำจุน แบบ Prop root เป็นเส้นยาว หรือจะออกเป็นกระจุกตามลำต้นหรือส่วนของโคนต้น ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงตรงข้ามสลับกับตั้งฉาก ลักษณะของใบเป็นรูปรี รูปไข่กลับ หรือเป็นรูปใบหอกกลับ ปลายใบมนมีติ่งเล็กแหลม ส่วนฐานใบสอบแหลม ขอบใบเรียบ มีความกว้างประมาณ 4-7 เซนติเมตร และยาวประมาณ 7-10 เซนติเมตร แผ่นใบเกลี้ยงหนาและเหนียว หลังใบสีเขียวเข้มเป็นมันหนา ท้องใบสีอ่อนกว่า ดอกเป็นช่อแยกแขนงแบบ กระจุกสั้น ๆ มีดอกย่อยจำนวนมากและมีขนาดเล็กเรียงตัวกันแน่นเป็นช่อกลม โดยจะออกตามซอกใบหรือปลายกิ่ง แตกแขนงเป็น 4 กิ่ง กลีบดอกแยกอิสระจากกัน กลีบดอกมีสีครีม ลักษณะเป็นรูปกลม ขอบกลีบหยักเว้าพับจีบ โคนสอบแหลมเป็นก้านติดเรียงสลับกับกลีบเลี้ยง ดอกมีเกสรเพศผู้จำนวนเป็น 2 เท่าของกลีบดอกและยาวไม่เท่ากัน ผลสดแบบมีเนื้อ ลักษณะของผลเป็นรูปทรงกลม ขนาดเล็ก และออกเป็นกระจุก มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 5-10 มิลลิเมตร ผลมีกลีบเลี้ยงติดอยู่ที่ปลายผลคล้ายมงกุฏ ผิวผลเป็นมัน มีเนื้อบาง สีเขียว ห่อหุ้มอยู่ ผลอ่อนเป็นสีเขียวเมื่อสุกเป็นสีแดง และจะเปลี่ยนเป็นสีม่วงแดงเมื่อสุกจัด ในผลมีเมล็ดสีน้ำตาล หรือดำ มีเนื้อเยื่อหนาสีส้ม

ข้อมูลอ้างอิง : <https://medthai.com/เหียงพรวางแอ>

ภาพประกอบ : ภาพผล : <https://medthai.com/เหียงพรวางแอ>

ภาพใบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัดกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัดกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ชงโค

Bauhinia purpurea L.

FABACEAE

ชื่ออื่น : กะเฮอ ชงโค สะเปชี เลี้ยวดอกแดง เลี้ยวหวาน

ไม้ต้น สูงได้ถึง 10 เมตร ใบรูปเกือบกลม กว้างและยาวประมาณ 12 เซนติเมตร ปลายแฉกเล็กเกือบกึ่งหนึ่ง แผ่นใบด้านล่างมีขนประปราย เส้นโคนใบข้างละ 4-6 เส้น ก้านใบยาว 2-3 เซนติเมตร ช่อดอกมี 6-10 ดอก ก้านดอกหนา ยาว 1-1.5 เซนติเมตร ใบประดับย่อยติดประมาณกึ่งกลางก้านดอก ตาดอกรูปกระบอง มีสันนูน 4-5 สัน ยาว 3-4 เซนติเมตร มีขนกำมะหยี่หนาแน่น ฐานดอกยาว 0.7-1.2 เซนติเมตร ดอกสีชมพูหรือม่วง กลีบรูปใบหอก ยาว 3-5 เซนติเมตร ก้านกลีบยาว 0.5-1 เซนติเมตร เกสรเพศผู้ 3 อัน ก้านชูอับเรณูยาวเท่า ๆ กลีบดอก โคนเชื่อมติดกัน 3-4 มิลลิเมตร เกสรเพศผู้ที่เป้นหมัน 5-6 อัน รูปเส้นด้าย ยาว 0.6-1 เซนติเมตร รังไข่มีขนกำมะหยี่หนาแน่น ก้านเกสรเพศเมีย โค้งงอ ยาวเท่า ๆ เกสรเพศผู้ ฝักรูปแถบ ยาว 20-30 เซนติเมตร มี 10-15 เมล็ด

เข้าใจว่ามีถิ่นกำเนิดในเอเชียเขตร้อน ตัวอย่างพรรณไม้ต้นแบบเก็บจากฟิลิปปินส์ ในไทยพบปลูกตามสองข้างถนนและสวนสาธารณะ พบน้อยที่กระจายในธรรมชาติ ส่วนชงโคที่ปลูกเป็นไม้ประดับและไม่ติดผล เกสรเพศผู้ 5 อัน เป็นหมัน ซึ่งเป็นดอกไม้ประจำเกาะฮ่องกง ชื่อสามัญคือ Hong Kong orchid tree ชื่อวิทยาศาสตร์คือ *Bauhinia x blakeana* Dunn เป็นลูกผสมของ *B. purpurea* L. และ *B. variegata* L. คำระบุชนิดตั้งตาม Sir Henry Arthur Blake ผู้ปกครองเกาะฮ่องกงช่วงปี ค.ศ. 1989-1903

ข้อมูลอ้างอิง : <http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Bauhinia0purpurea0L>

ภาพประกอบ : <http://tropical.theferns.info/image.php?id=Bauhinia+purpurea>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

Syz
ชมพู่นก

ข้อมูลอ้างอิง : โกร์ตันเนอร์, โทมัส ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชมพู่^{น้ำ}(ชมพู่^{ค้าง})

Syzygium siamense (Craib) Chantar. & J.Parn.

MYRTACEAE

ชื่ออื่น : ชมพู่^{ค้าง} ชมพู่^{น้ำ} หัวปลอก

ไม้ต้น สูงได้ถึง 15 เมตร ใบเรียงตรงข้าม รูปขอบขนาน รูปใบหอก หรือแกมรูปไข่ ยาว 9-28 เซนติเมตร โคน กลมหรือเว้าตื้น มีเส้นขอบใน 1 เส้น ก้านใบยาว 3.5-8 มิลลิเมตร ช่อดอกแบบช่อกระจุก ออกสั้น ๆ ตามปลายกิ่งหรือช่อใบใกล้ปลายกิ่ง มี 2-6 ดอก ก้านดอกยาว 3-5 มิลลิเมตร ฐานดอกยาว 1-1.7 เซนติเมตร ไม่มีต่อม ก้านดอกเทียมยาว 5-6 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยง 4 กลีบ ยาว 3-6.5 มิลลิเมตร โคนหนา ขอบบาง ดอกสีชมพู แดง หรือเหลือง มี 4 กลีบ ขนาด 1.4-1.7 เซนติเมตร โคนหนา ขอบบาง มีต่อมหนาแน่น เกสรเพศผู้วงนอกยาว 2-3 เซนติเมตร รังไข่มี 2 ช่อง ผลเส้นผ่านศูนย์กลาง 2.5-2.7 เซนติเมตร

พบที่พม่าและคาบสมุทรมลายู ในไทยพบทุกภาค โดยเฉพาะทางภาคใต้ ส่วนมากขึ้นริมลำธารในป่าดิบแล้ง และป่าดิบชื้น ความสูงระดับต่ำ ๆ

ข้อมูลอ้างอิง : [http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Syzygium0siamense0\(Craib\)0Chantar.010J.0Parn.](http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Syzygium0siamense0(Craib)0Chantar.010J.0Parn.)

ภาพประกอบ : [http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Syzygium0siamense0\(Craib\)0Chantar.010J.0Parn.](http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Syzygium0siamense0(Craib)0Chantar.010J.0Parn.)

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้นไม่ผลัดใบขนาดเล็กถึงขนาดกลาง สูงประมาณ 15 เมตร เรือนยอดเป็นพุ่มกลมใหญ่แน่นทึบ คลุมลำต้นไว้เป็นส่วนใหญ่ เปลือกเรียบสีเทาหรือน้ำตาลอ่อนปนเทา ใบเป็นช่อแบบขนนกสองชั้น ก้านช่อยาว 1.5-8 เซนติเมตร ที่ปลายก้านช่อมีข้อใบแขนงด้านข้าง 1 คู่ ติดตรงกันข้ามข้อใบแขนงยาว 8-29 เซนติเมตร แต่ละช่อมีใบย่อย 2-4 คู่ ขึ้นตรงกันข้าม ใบย่อยรูปมนแกมรูปขอบขนาน ขนาดแตกต่างกัน กว้าง 3-9 เซนติเมตร ยาว 3-20 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลมฐานใบมนและเบี้ยวเล็กน้อย แผ่นใบเกลี้ยง ไม่มีขน ดอก สีขาว ขนาดเล็กจำนวน 3-6 ดอก ออกบนช่อกลมเล็กๆ ซึ่งแตกแขนงมาจากข้อใหญ่ ยาว 7-18 เซนติเมตร ช่อดอกโปร่งออกตามง่ามใบ ของใบแก่ที่หลุดร่วงไปแล้วกลีบรองกลีบดอกเล็กมาก มี 5 กลีบ โคนกลีบติดกัน กลีบดอกมี 5 กลีบ ผลแบนยาว รูปบรรทัด มีส่วนคอดเว้าระหว่างเมล็ด กว้างประมาณ 3-5 เซนติเมตร ตัวฝักบิดเวียนเป็นเกลียวไปทางเดียวกัน ผิวสีน้ำตาลคล้ำหรือสีน้ำตาลอมม่วง ฝักแก่ผนังจะแตก อ้าออก ผนังหนาคล้ายแผ่นหนัง ขอบขึ้นตามชายป่าดิบชื้นทางภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงใต้ และยังพบขึ้นห่างๆ ตามชายป่าดิบ บนพื้นที่ที่ค่อนข้างชุ่มชื้นใกล้ลำธารบนเทือกเขาตะนาวศรีทางภาคตะวันตกเฉียงใต้

ข้อมูลอ้างอิง : สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้น สูง 24 เมตร เปลือก สีน้ำตาลเข้มแตกเป็นแผ่นเล็ก เปลือกในสีเหลืองอ่อนถึงสีชมพูอมส้ม มียางสีครีมหรือเหลืองบางๆ ใบ รีถึงรูปใบหอก กว้าง 4-6 เซนติเมตร ยาว 14-18 เซนติเมตร ปลายเรียวแหลม โคนแคบ เนื้อคล้ายหนังบาง มีจุดสีดำเล็กและลายด้านล่าง เส้นใบเล็กตรงขนานกัน โคนและเชื่อมกันใกล้ขอบใบ หนูน ละเอียด ก้านใบเล็กยาว 1.5 เซนติเมตร กิ่งสีเทาอ่อน ดอก ดอกเพศผู้ยาว 1-1.3 เซนติเมตร สีเหลืองถึงครีม เป็นช่อมี 3-9 ดอก บนปุ่มเล็กแข็งบนกิ่งใต้ตาใบ ก้านดอกเล็กยาว 0.8-1.4 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยง 4 กลีบ ยาว 3 มิลลิเมตร สีครีม เนื้อนุ่ม กลมโค้ง ด้านนอกเป็นสันเมื่อเป็นตาดอก กลีบดอก 4 กลีบ กว้าง 3-4 มิลลิเมตร ยาว 6-9 มิลลิเมตร คล้ายสายเข็มขัด ปลายหุบหรือแหลม ครึ่งบนโค้งกลับ เกสรเพศผู้จำนวนมาก อยู่แน่นเป็นก้อนครึ่งวงกลมตรงกลางดอก ก้านสั้น ไม่มีเกสรเพศเมียเป็นหมัน ดอกเพศเมียออกเดี่ยวหรือ 3-5 ดอก ตามซอกใบและปลายกิ่ง กลีบเลี้ยงและกลีบดอกคล้ายในดอกเพศผู้แต่ใหญ่กว่า กลีบดอกกว้างและหนากว่า ยอดเกสรเพศเมีย 5-7 แฉก มีปุ่มเล็ก ผล ยาว 4-5 เซนติเมตร กลม ปลายยกขึ้น ยอดเกสรเพศเมียเป็นแผ่นคล้ายจาน เส้นผ่านศูนย์กลาง 4 มิลลิเมตร มีสันจากลูกสีเหลืองถึงส้ม เมล็ดใหญ่ 5-7 เมล็ด เนื้อบาง พบในป่าที่ต่ำใกล้ชายฝั่ง หรือตามลำน้ำ สันเขา เขาหินปูน จังหวัดสุราษฎร์ธานี สงขลา สตูล

ข้อมูลอ้างอิง : โชนอน การ์ดเนอร์ พินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต, ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1.- กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คปพ.2558. 768 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ชะมวง

Garcinia cowa Roxb. ex DC.

CLUSIACEAE

ชื่ออื่น : หมากโมก กะมวง มวงส้ม กานี

ไม้ต้นไม่ผลัดใบขนาดกลาง-ใหญ่ สูง 10-30 เมตร เรือนยอดทรงเจดีย์ กรวยคว่ำ พุ่มใบย่อยลงมา เปลือกนอกสีเทาดำ แตกเป็นสะเก็ดเล็กๆ เปลือกในสีเหลือง มียางสีเหลือง ถ้ากั๊วไว้เป็นสีชมพูอมเหลือง ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปรีถึงรูปไข่แกมรูปหอก ฐานแหลมหรือมน ผิวใบเกลี้ยง ขอบเรียบ ใบอ่อนสีแดงอมเหลือง ขนาด 2-3.5 x 6-15 เซนติเมตร ใบอวบหนา ดอก ออกตามซอก ก้านใบใกล้ปลายกิ่ง ดอกสีเหลือง ชมพู กลีบเลี้ยง 10 กลีบ ดอกแยกเพศ ดอกเพศผู้เป็นช่อกระจุกสั้น ดอกเพศเมียเป็นดอกเดี่ยว เกสรเพศผู้จำนวนมาก เกสรเพศเมียแบน แยกเป็นจัก 4-8 เหลี่ยม ดอกออกกุ่มๆ ก้านดอกสั้น ผล ผลแบบ berry เนื้อนุ่มหลายเมล็ด ทรงกลม มีร่องตามยาว 6-8 ร่อง เส้นผ่านศูนย์กลาง 3-10 เซนติเมตร ผลสุกมีสีเหลืองอมส้ม ผลแห้งสีดำ ผลแก่เมษายน-มิถุนายน พบในป่าดิบแล้ง ป่าดิบชื้น ป่าดิบเขา ป่าพรุ ป่าเต็งรัง

ข้อมูลอ้างอิง : http://biodiversity.forest.go.th/index.php?option=com_dofplant&view=showone&id=11

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางน้ำ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางน้ำ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ชะมวงเล็ก

Garcinia parvifolia (Miq.) Miq.

CLUSIACEAE

ไม้ต้นหรือไม้พุ่ม สูง 18 เมตร เปลือก สีน้ำตาลเข้ม แตกเป็นแผ่นเล็กหรือเป็นร่องไม่เท่ากัน เปลือกในสีชมพูถึงแดงเข้ม มียางสีเหลืองข้นหรือครีมบางๆ ใบ เล็ก รูปรีถึงใบหอกแกมขอบขนาน กว้าง 2-5 เซนติเมตร ยาว 6-12 เซนติเมตร ปลายแหลมสั้นหรือเรียวแหลม โคนรูปกลม เนื้อคล้ายหนังบาง สีเขียวด้านบน แหล่งน้ำตาลแดง เส้นใบเล็กประมาณ 8 คู่ ห่างกัน 7-15 มิลลิเมตร เป็นมุมแหลมแคบ มีเส้นแขนงตรงไปยัง ขอบใบ เส้นบนๆเชื่อมกัน นูนละเอียด เส้นใบย่อยเป็นร่างแหแน่นอน ก้านใบยาว 1 เซนติเมตร กิ่งสีเทาอ่อนถึง สีน้ำตาลอมเทา ไม่เป็นสัน ดอกเพศผู้เล็ก เส้นผ่านศูนย์กลาง 0.8-1.2 เซนติเมตร สีครีมถึงเหลืองอ่อน ออกเป็น ช่อหลวมมี 2-9 ดอก ตามซอกใบหรือบนปุ่มเล็กแข็งตามกิ่งใต้ตาใบ ก้านดอกใหญ่ ยาว 2-6 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยง 4 กลีบยาว 3.5 มิลลิเมตร สีครีมรูปไข่ กลีบดอก 4 กลีบ กว้าง 3 มิลลิเมตร ยาว 5 มิลลิเมตร กลมโค้งถึงขอบ ขนานกว้าง ปลายหุบหรือกลม บานออก โคนโค้งกลับ เนื้อนุ่ม ขอบบาง เกสรเพศผู้ 15-30 อัน อยู่แน่นเป็นก้อน ครึ่งวงกลม ตรงกลางดอกบนก้าน เป็นแท่งสั้นอับเรณู 4 เซลล์ ก้านชูอับเรณูสั้น ไม่มีเกสรเพศเมียเป็นหมัน ดอกเพศเมียออกเป็นช่อกระจุกมี 3-5 ดอก ตามซอกใบ หรือใต้ตาใบ ก้านดอกใหญ่ยาว 2 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยง 4 กลีบ ยาว 2 มิลลิเมตร ไม่เท่ากัน สีเขียวอมเหลืองรูปสามเหลี่ยม กลีบดอก 4 กลีบยาว 3 มิลลิเมตร เกสรเพศเมียเป็นหมัน 4 อัน ยอดเกสรเพศผู้เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 2 มิลลิเมตร คล้ายจาน จักเป็นแฉกตื้น 6 แฉก หรือเป็นชายครุยมีตุ่มเล็ก ผล ยาว 2-3 เซนติเมตร รูปไข่หรือกลม ปลายมน พบน้อยยอดแบน มีเกสรเพศเมียเล็กซ่อนอยู่ในแอ่งเล็ก โคนมน กลีบเลี้ยงไม่ชัด ไม่มีร่องหรือสัน เกือบ เปลือกบาง สุกสีเหลือง ถึงสีส้มหรือแดง เมล็ดเล็ก 3-5 เมล็ด เนื้อหนา พบในป่าดิบสูง 600 เมตร

ข้อมูลอ้างอิง : การ์เดนอร์, โจนอน ฟินดา สิริสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม – พิมพ์ครั้งที่ 1.-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์ทป. 2558. 768 หน้า

ภาพประกอบ : ภาพดอก : <https://florafaunaweb.nparks.gov.sg/special-pages/plant-detail.aspx?id=2929>

ภาพใบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัดกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตกรรมการอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้น สูงถึง 35 เมตร ผลัดใบ มีพุ่มหนาทึบสูงถึง 4 เมตร ตามอายุ เปลือก สีครีมถึงสีน้ำตาลอมเทาหรืออมแดง เรียบหรือ เป็นร่องตื้นหรือขรุขระ เพราะมีช่องอากาศใหญ่ เนื้อเป็นคอร์ก เปลือกในสีชมพูหรือสีแดง มีแถบสีขาวนวล มีน้ำเลี้ยงสีครีม ไม่เป็นอันตรายต่อผิวหนัง ใบ ประกอบแบบขนนกปลายคี่ ออกสลับ เป็นกระจุกใกล้ปลายกิ่งใหญ่ มีใบย่อย 4-7 คู่ ติดกัน ตรงข้าม รูปไข่แคบถึงรูปใบหอก กว้าง 2.5-6 เซนติเมตร ยาว 5-15 เซนติเมตร ปลายแหลมหรือเรียวแหลม โคนรูปร่างกลมหรือกึ่งรูปหัวใจ เบี้ยว ขอบเรียบ ยอดอ่อนสีแดง มีขนสีสนิมหนาแน่น ใบแก่มีเนื้อใบ และขนมีหลายแบบ มักมีขนกระจายถึงขนแน่น โดยเฉพาะบนเส้นใบทั้งสองด้าน หายากที่เกลี้ยง ใบแก่สีแดงสด เส้นใบ 7-12 คู่ ฐานด้านล่าง ด้านบนเห็นชัด เส้นใบย่อยเป็นร่างแหหรือชั้นบันไดไม่ชัด มักเห็นชัดทั้งสองด้าน กิ่งใหญ่และก้านใบมีขนกระจายถึงขนแน่น หรือพบน้อยที่ค่อนข้างเกลี้ยง ก้าน ใบของใบข้างยาวประมาณ 0.5 เซนติเมตร แบนหรือกลม (ไม่เป็นร่อง) ด้านบนก้านใบ ปลายยาวถึง 3.5 เซนติเมตร ดอก สีขาวเหลือง หรือแดงเข้ม ดอกเพศผู้และดอกเพศเมียอยู่คนละต้นกัน ออกเป็นช่อแตกแขนงเปิด ยาวถึง 50 เซนติเมตร ห้อยที่ปลายกิ่ง มีขนละเอียดหรือขนสีสนิม มักมีดอกเมื่อผลัดใบ ก้านดอกยาว 2-6 มิลลิเมตร มีขนละเอียด กลีบเลี้ยงยาวประมาณ 4 มิลลิเมตร แยกเป็น พู่ลึกมากกว่าสองส่วนสามของกลีบ มี 4 พู่ไม่เท่ากัน รูปสามเหลี่ยม มักมีขนแน่นโดยเฉพาะด้านนอก จะมีขนาดใหญ่ขึ้น ภายหลังจากเกิดการปฏิสนธิในดอกเพศเมีย กลีบดอก 4 กลีบ รูปไข่หรือขอบขนาน ยาว 3-5 มิลลิเมตร ซ้อนกัน มีขนสั้นด้านนอก ด้านในเกลี้ยง ในดอกเพศผู้มีเกสรเพศผู้สมบูรณ์ 4 อัน ยาว 2.5-4 มิลลิเมตร ติดรอบขอบจานฐานดอกแบนนูน เส้นผ่านศูนย์กลาง 2-3 มิลลิเมตร มีรังไข่เป็นหมันเล็กอยู่ตรงกลาง ในดอกเพศเมียมีเกสรเพศผู้เป็นหมัน ยาวประมาณ 1.5 มิลลิเมตร รังไข่รูปโคน ขนาดประมาณ 1.5 มิลลิเมตร มีขน ก้านเกสรเพศเมียยาวประมาณ 1.5 มิลลิเมตร ปลายแยกเป็น 3(4) แฉก ผล มีปีกคล้ายแถบหนังสีแดงสด 4 ปีก (เกิดจาก พูกลิบลี้น) กว้าง 0.8-1.2 เซนติเมตร ยาว 7-10 เซนติเมตร โคนเชื่อมเป็นท่อน ยาวประมาณ 0.5 เซนติเมตร มีขนกระจาย อย่างน้อยเมื่ออ่อน ตัวผลกลมหรือกึ่งรูปไข่ยาว 1-1.5 เซนติเมตร ปลายเป็นยอดแหลมสั้น มีขนกำมะหยี่ พบทั่วไปในป่าภาคใต้ โดยเฉพาะในป่าผลัดใบบนเขาหินปูน และพบในป่าดิบที่ต่ำ

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมอนด์ พินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ ฉบับ - พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปฟ. 2558. 768 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ช้างแหกใหญ่

Neesia synandra Mast.

MALVACEAE

ภาพประกอบ: www.tlbc.frim.gov.my

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

